

Östra Göinge kommun

## Beslut för gymnasieskola med introduktionsprogram

---

efter tillsyn av gymnasieskolan i Göinge  
utbildningscenter

belägen i Östra Göinge kommun

## **Tillsyn i Göinge utbildningscenter**

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Östra Göinge kommun under våren 2016. Gymnasieskolan vid Göinge utbildningscenter besöktes av Skolinspektionen den 22 och 23 mars 2016.

### **Måluppfyllelse och resultat**

---

#### **Kunskapsresultat**

Skolan rapporterar att 26 elever avslutat sin utbildning på introduktionsprogrammen efter vårterminen 2015. Av dessa är det 62 procent som studerar vidare på nationellt program eller på folkhögskola och nio procent som arbetar.

#### **Trygghet och studiero**

Intervjuade elever beskriver att studieron har stora brister i vissa undervisningsgrupper. Skolan har trygghet och studiero som ett fokusområde detta läsår, men trots vissa insatser för att förbättra studieron kvarstår problemen i vissa grupper. Vad gäller tryggheten säger intervjuade elever att de känner sig trygga på skolan. Relationsskapande åtgärder som gemensamma frukostar och blandade undervisningsgrupper har, enligt lärarna, främjat tryggheten på skolan.

Skolinspektionen genomförde en enkät för elever i årskurs 2 och en enkät för pedagogisk personal hösten 2015. Resultaten av enkäterna redovisas för varje frågeområde och i form av ett index där 0 är lägst resultat och 10 är högst resultat. Indexet kan jämföras med resultatet för övriga skolor i kommunen samt med resultatet för samtliga skolor som deltog i samma enkätomgång. Ett högt index indikerar en positiv uppfattning och ett lågt index indikerar en negativ uppfattning.

Elevernas svar i gällande studiero gav indexvärdet 6,6 vilket kan jämföras med samtliga medverkande skolenheters indexvärde som var 5,9. Den pedagogiska personalens svar gav indexvärdet 5,8 vilket kan jämföras med samtliga medverkande skolenheters indexvärde som var 7,1.

Elevernas svar gällande trygghet gav indexvärdet 6,9 vilket kan jämföras med samtliga deltagande skolenheters indexvärde som var 8,4. Den pedagogiska personalens svar gav indexvärdet 6,9 vilket kan jämföras med samtliga medverkande skolenheters indexvärde som var 8,4.

## Översikt över konstaterade brister i verksamheten

### Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2016-08-15
3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)	Föreläggande	2016-08-15
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-08-15
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-08-15
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-08-15

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det område som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

### Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn vid gymnasieskolan i Östra Göinge kommun visar brister inom områdena Extra anpassningar och särskilt stöd, Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling, Förutsättningar för lärande och trygghet samt Styrning och utveckling av verksamheten. Huvudmannen har inte heller beslutat om en plan som utbildningen på introduktionsprogrammen ska följa.

## Beslut

2016-04-22

4 (20)

Dnr 43-2015:9066

Tillsynen visar att skolan inte utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Tillsynen visar vidare att elevernas studiero varierar mellan undervisningsgrupperna och att det finns grupper där bristen på studiero försämrar elevernas möjligheter att nå utbildningens mål.

Av tillsynen framgår även att det finns brister i skolenhetens målinriktade arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Skolenhetens plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Tillsynen visar att elevhälsan inte främst används i hälsofrämjande och förebyggande syfte för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Slutligen visar tillsynen att rektorn inte följer upp och dokumenterar skolenhetens kunskapsresultat samt trygghet och studiero. Rektorn kan därför inte göra en analys av det som framkommer i en sådan uppföljning och besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Av detta följer att rektorn inte heller utifrån en fullständig analys planerar för genomförande av utvecklingsåtgärder och genomför dessa samt dokumenterar arbetet i alla föreskrivna led.

## Skolinspektionens beslut

---

### Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Östra Göinge kommun att **senast den 15 augusti 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

### Extra anpassningar och särskilt stöd

*Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.*

*När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.*

### Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Östra Göinge kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

### *Åtgärder*

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Säkerställa att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

### *Motivering till bedömning av brist*

#### **Bedömning**

Utredningen visar att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Skolinspektionen gör därför bedömningen att skolans arbete med särskilt stöd inte uppfyller författningarnas krav.

#### **Utredning av elevens behov av särskilt stöd**

Intervjuade lärare säger att de signalerar till rektorn när extra anpassningar inte räcker för att eleven ska nå kunskapskraven men att det sedan stannar där. Inga utredningar av elevens behov görs och inga åtgärdsprogram skrivs. Istället fortsätter lärarna att göra extra anpassningar för eleven. Dessa anpassningar innebär, enligt lärare, ibland att eleven slutar att läsa ett ämne eller att eleven får mera APL-tid. Lärare säger vidare att det finns elever som skulle behöva särskilt stöd och åtgärdsprogram och att de eleverna inte kommer vidare när deras behov inte utreds. För någon elev säger lärare att det finns beslut om utredning men att utredning inte har gjorts.

Rektorn uppger att skolenheten inte gör några utredningar och att det bland annat beror på att de inte har haft ett fungerande elevhälsoteam detta läsår. Specialpedagog saknas på skolenheten sedan i augusti 2015 men ska, enligt rektorn, tillsättas i maj 2016. Även kurator uppges saknas på skolenheten men kommer, enligt rektorn, att tillsättas i juni 2016. Vid tillsynsbesöket finns dock en vikarierande kurator och det finns en nyanställd behandlingspedagog samt speciallärare på skolenheten. När extra anpassningar inte är tillräckliga för att eleven ska nå sina mål fortsätter de ändå, enligt rektorn, med att ge extra anpassningar istället för att utreda elevens behov av särskilt stöd. Rektorn menar att de kan bli bättre inom detta område.

Av intervju med representanter för elevhälsoteamet framkommer att de inte känner till om det finns elever som har behov av särskilt stöd och som inte får det.

Representanter för elevhälsoteamet framhåller att det finns en skriftlig rutin för utredning av elevers behov av särskilt stöd, som tagits fram av en specialpedagog som tidigare var anställd på skolenheten. Men denna rutin används inte och är, enligt elevhälsoteamet, inte känd på skolenheten. Sedan specialpedagogen slutade i augusti 2015 säger de sig ha tappat utredningskapacitet.

### **Rättslig reglering**

Av skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Vid utredningen ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd.

Enligt läroplanen har rektorn ett utpekad ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver.

### *Motivering till föreläggande som ingripande*

Då Östra Göinge kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Östra Göinge kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

### **Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram**

*Skolan ska se till att elever på yrkesprogram får den utbildning de har rätt till avseende arbetsplatsförlagt lärande (APL) och möjlighet att nå grundläggande behörighet. APL är en central del i all yrkesutbildning, då denna ska bidra till att eleven utvecklar såväl yrkeskunskaper som en yrkesidentitet. För elever som läser i huvudsak skolförlagd utbildning ska APL motsvara minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden och för elever som är lärlingar ska APL motsvara minst 50 procent av utbildningen. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå på arbetsplatsen, exempelvis att skolan avtalat med arbetsplatsen om vilka delar av det centrala innehållet på en eller flera kurser som ska behandlas. Skolan ska också följa upp att så sker. Handedaren är en central aktör, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå och bedömas gentemot så att eleverna får adekvata arbetsuppgifter utifrån detta.*

*Att eleverna ges möjlighet till fortsatta studier på högskolenivå är en central rättssäkerhetsfråga. Det är dock inte tillräckligt att eleverna ges en teoretisk möjlighet att uppnå grundläggande behörighet utan skolan bör också göra det praktiskt möjligt för eleverna, ex. genom att undvika schemakrockar.*

*För introduktionsprogrammen finns inga nationellt fastställda programstrukturer eller examensmål, utan utbildningen ska utformas så att eleven förbereds för vidare studier eller etablering på arbetsmarknaden. Ett centralt instrument i denna planering är elevens individuella studieplan. Eleven ska, utifrån sina behov, få en utbildning som uppfyller introduktionsprogrammets syfte så att elevens mål med utbildningen kan uppnås.*

### **Bedömning av brist**

Skolinspektionen konstaterar att Östra Göinge kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elever på introduktionsprogram får en utbildning som är planerad så att eleven förbereds för arbete eller studier. (17 kap. 3-7§§ skollagen)

### **Åtgärder**

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Säkerställa att utbildningen på ett introduktionsprogram följer en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen.

### **Motivering till bedömning av brist**

#### **Bedömning**

Utredningen visar att utbildningen på introduktionsprogrammen inte följer en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Skolinspektionen gör därför bedömningen att huvudmannens arbete med att säkerställa att eleverna på introduktionsprogram får en utbildning som är planerad så att eleven förbereds för arbete eller studier inte till fullo uppfyller författningskrav.

#### **Skolinspektionens utredning avseende plan för introduktionsprogram**

Rektorn uppger i intervju att hon är osäker på om det finns en plan för utbildningen på introduktionsprogrammen. Representant för huvudmannen svarar på förfrågan om plan för utbildningen på introduktionsprogram, att det är ett delegationsbeslut som ligger på rektor, men att det inte finns ett delegationsbeslut skrivet.

#### **Rättslig reglering**

Enligt skollagen 17 kap. 7 § ska utbildningen på ett introduktionsprogram följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen.

Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 455 f) bör det av den plan som huvudmannen ska fastställa framgå utbildningens syfte, längd och huvudsakliga innehåll. Av förarbetena framgår vidare att denna plan för utbildningen, i kombination med elevens individuella studieplan, ska ge den stadga och samtidigt den flexibilitet som är nödvändig för en utbildning med en klar målsättning.

#### *Motivering till föreläggande som ingripande*

Då Östra Göinge kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Östra Göinge kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

#### **Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling**

*Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.*

#### *Bedömning av brist*

Skolinspektionen konstaterar att Östra Göinge kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

#### *Åtgärder*

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Säkerställa att eleverna tillförsäkras studiero på samtliga lektioner.
- Säkerställa att det vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. I detta ingår att utifrån en kartläggning på skolenheten utforma en plan mot kränkande behandling som uppfyller skollagens krav.

- Se till att personal anmäler samtliga fall då elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling till rektorn samt att rektorn anmäler detta till huvudmannen. Detta så att huvudmannen kan uppfylla skollagens krav på att se till att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

#### *Motivering till bedömning av brist*

#### **Bedömning**

Utredningen visar att eleverna vid Gymnasieskolan inte tillförsäkras studiero på alla lektioner. Elever, lärare och rektorn uppger att ett antal åtgärder har vidtagits och att studieron förbättrats på vissa lektioner men dock inte på alla. Rektorn framhåller att studiero är ett av fokusområdena under innevarande termin och att man behöver arbeta vidare med att skapa bättre studiero. Skolinspektionen gör mot denna bakgrund bedömningen att utbildningen på skolan inte utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Av utredningen framgår att det finns brister i skolans arbete med att arbeta målinriktat för att motverka kränkande behandling. Det finns ingen plan mot kränkande behandling som tar upp det som är specifikt för gymnasieskolan. En kartläggning av behoven på skolenheten eller beslut utifrån en sådan kartläggning om de åtgärder som behövs för att komma tillrätta med problemen har inte gjorts. Skolenheten har därmed inte en plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav. Det framgår vidare att personal inte alltid anmäler uppgivna kränkningar till rektorn och därmed anmäler inte heller rektorn samtliga kränkningar till huvudmannen. Därmed kan huvudmannen inte uppfylla sin skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna kring kränkningar och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolenhetens arbete mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav.

#### **Skolinspektionens utredning avseende studiero**

Intervjuade elever säger att det är stökigt och pratigt på många lektioner. Några elever menar att det är kaos på lektionerna varje dag. Andra elever säger att studieron varierar mellan olika elevgrupper. I vissa grupper är det bättre studiero. I andra grupper är det sämre studiero. I flera av elevintervjuerna säger elever att den bristande studieron försämrar deras möjligheter att lära sig det de behöver för att nå utbildningens mål.

Elever uppger att lärarna säger till och visar ut elever som stör samt att man delat upp eleverna i mindre grupper i matematik. Då blir det lugnare i den ena gruppen, enligt elever.

Intervjuade lärare säger att studieron varierar. Vissa lärare menar att det är helt omöjligt att få studiero och att ljudnivån är alltför hög under lektionerna. Några lärare anser att det finns elever som bromsas i sin kunskapsutveckling på grund av brister i studieron. Andra lärare håller inte med om att det finns stora problem med studieron. Det finns också lärare som menar att studieron nu är sämre än den var tidigare. Lärare säger att mycket av oron orsakas av att eleverna är så engagerade och vill komma snabbt framåt i sin kunskapsutveckling. Oro uppstår särskilt när läraren inte hinner med att hjälpa eleverna, som befinner sig på olika kunskapsnivå, tillräckligt snabbt.

Intervjuade lärare säger att de försöker prata med eleverna, individanpassa undervisningen och att de förklarar vad eleverna måste fokusera på. Vidare har en del lärare börjat låsa dörren de första fem minuterna av lektionen för att elever som kommer för sent inte ska störa genomgången. Några lärare säger också att de ska visa ut elever som stör.

Representanter för elevhälsan säger att studieron varierar mellan de olika klasserna. En del klasser har studiero. Andra klasser har det inte. De känner inte till om brister i studieron försämrar elevernas möjligheter att nå målen.

Rektorn säger också att studieron varierar mellan klasserna och att det finns några klasser där studieron inte är tillräcklig för att eleverna ska nå målen.

Enligt rektorn har de haft samtal med elever som stör studieron och även omgrupperat elever som pratar mycket och stör. Vidare säger rektorn att de ska börja med en årlig enkät om trygghet och studiero och att det är nytt nu.

### **Skolinspektionens utredning avseende arbete för att motverka kränkande behandling**

Elever uppger att kränkningar förekommer mellan elever på skolan och att det även finns lärare som kränker elever. Intervjuade elever känner inte till om skolan har en plan för hur man ska agera om någon blir utsatt för kränkande behandling. De finns elever som menar att eleven själv ska säga till de elever som kränker om man blir utsatt, eller att man bara ska ignorera kränkningar man utsätts för.

I den enkät Skolinspektionen genomfört med elever inför tillsynen är medelvärdet för elevernas svar på påståendet: "De vuxna på skolan reagerar om de får reda på att en elev blivit kränkt" 6,9. Detta kan jämföras med medelvärdet för samtliga deltagande gymnasieskolor som är 7,4.

För påståendet: "Jag vet vem på skolan jag kan prata med om någon varit elak mot en elev" är medelvärdet 6,7. För samtliga deltagande gymnasieskolor är medelvärdet 7,2.

Även intervjuade lärare säger att kränkande behandling mellan elever förekommer. Lärare uppger vidare att de känner till att det förekommit att lärare har kränkt elever. Lärare säger att de inte gör något arbete för att motverka kränkande behandling, utan att de enbart pratar om det när något inträffat. Andra lärare säger att de jobbar mycket med att skapa relationer. Att de gör saker tillsammans. Till exempel har de gemensam frukost med eleverna vissa dagar i veckan och mixar undervisningsgrupperna. Lärare säger att det finns en plan mot kränkande behandling men att arbetet med den inte kommit igång.

Vissa lärare uppger att de anmäler kränkande behandling till rektorn. Någon lärare säger att de anmäler kränkningar till elevens mentor och rektorn om inte ett samtal med eleven är tillräckligt. Andra lärare säger att det är upp till den elev som upplever sig ha blivit kränkt att avgöra om hen vill göra en anmälan till rektorn, eller inte. Om eleven inte vill anmäla till rektorn, säger lärare att de kanske går en annan väg, men att de inte struntar i att eleven känt sig kränkt.

Rektorn säger att arbetsgången ska bli tydligare och att vetskapen om händelser med kränkande behandling inte ska stanna i klassrummet, som tidigare, utan att information ska komma fram till rektorn. Enligt rektor är det lärares skyldighet att rapportera till rektorn om en elev upplever sig ha blivit kränkt. Rektorn säger sig få rapportering om tillbud. Sådan rapportering görs vid möten, dels en gång i veckan och dels en gång i månaden. Rektorn säger vidare att när hon fått rapport om kränkning samtalar hon med de berörda eleverna och dokumenterar samt att hon delar ut tre varningar till elever som kränkt andra elever. Först därefter gör hon en anmälan till huvudmannen.

Skolenheten har en plan mot kränkande behandling som är gemensam för hela Göinge utbildningscenter. I planen anges att de ska genomföra en enkät för att kartlägga trygghet och trivsel. Enkäten har, enligt rektorn, inte genomförts vid tillsynsbesöket. I planen finns således inte en översikt över vilka åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid gymnasieskolan. Planen anger inte heller vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. Den innehåller inte en redogörelse för hur de planerade åtgärderna under föregående år har genomförts.

**Rättslig reglering**

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Vidare ska planen mot kränkande behandling bygga på en kartläggning av och tydliggöra varje verksamhets behov och åtgärder. Den ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Av skollagen framgår vidare att lärare eller annan personal som får reda på att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är, enligt skollagen, skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

**Motivering till föreläggande som ingripande**

Då Östra Göinge kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Östra Göinge kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

**Förutsättningar för lärande och trygghet**

*Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.*

*Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.*

**Bedömning av brist**

Skolinspektionen konstaterar att Östra Göinge kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

### *Åtgärder*

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Säkerställa att elevhälsan används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot målen.

### *Motivering till bedömning av brist*

#### **Bedömning**

Utredningen visar att elevhälsan inte används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att elevhälsans arbete inte uppfyller författningarnas krav.

#### **Skolinspektionens utredning avseende elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete**

Elevhälsoteamet uppger att de i nuläget inte jobbar med förebyggande och hälsofrämjande insatser på gruppnivå.

Intervjuade elever säger att elevhälsan aldrig är ute i klasserna och bedriver förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Intervjuade lärare säger att elevhälsoteamet inte kommit igång med ett förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Rektorn uppger att elevhälsoteamet endast hinner "släcka bränder" och att teamet inte bedriver ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. Dock framhåller rektorn att studie- och yrkesvägledaren och behandlingspedagogen börjat vara ute i undervisningen och prata om livskunskap.

#### **Rättslig reglering**

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Detta innebär, enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 275 och 656), att elevhälsan ska bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Vidare anges i förarbetena att arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper. Som exempel på mer generellt inriktade uppgifter, där elevhälsans medverkan är viktig, nämns bland annat arbetet med skolans värdegrund, undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning.

**Motivering till föreläggande som ingripande**

Då Östra Göinge kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Östra Göinge kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

**Styrning och utveckling av verksamheten**

*Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnena, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.*

**Bedömning av brist**

Skolinspektionen konstaterar att Östra Göinge kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

**Åtgärder**

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Säkerställa att rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen och även dokumenteras.

- Säkerställa att rektorn utifrån en analys av vad som framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumenterar analysen och de beslutade åtgärderna.
- Säkerställa att rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen för genomförandet av åtgärderna ska dokumenteras.

#### *Motivering till bedömning av brist*

#### **Bedömning**

Utredningen visar att rektorn inte följer upp och dokumenterar skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Av detta följer att rektorn inte heller utifrån en analys av uppföljningen beslutar om och dokumenterar nödvändiga utvecklingsåtgärder. Eftersom ingen uppföljning och analys genomförs kan rektorn inte heller planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder utifrån analysen och genomföra samt dokumentera utvecklingsåtgärder.

#### **Skolinspektionens utredning avseende rektorns styrning och utveckling av verksamheten**

Rektorn, som är ny sedan februari 2016, framhåller att arbetet med att följa upp och analysera resultat, trygghet och studiero bara kan bli bättre samt att dokumentationen behöver förbättras. En mall har nu skapats för hur detta arbete ska bedrivas, något som inte funnits tidigare. Rektorn säger att de nu "ligger på botten" med detta arbete och att hon ser fram emot att följa upp och analysera kunskapsresultaten. Vidare säger rektorn att trygghet och studiero ska kartläggas med en enkät nu i vår och att resultaten av den sedan ska analyseras för att utmyнна i utvecklingsåtgärder. Rektorn har dock, efter diskussioner i arbetslagen, redan fastslagit att trygghet och studiero är ett fokusområde denna termin.

Intervjuade lärare uppger att de rapporterar in betygen till rektorn, både för enskilda elever och i sammanställningar. Lärare säger vidare att de i arbetslaget för diskussioner om vilka behov som finns på skolan och att de då tar fram utvecklingsområden, men att de inte utgår från kunskapsresultaten i dessa diskussioner. Enligt intervjuade lärare dokumenteras inte detta arbete.

#### **Rättslig reglering**

Enligt skolförfattningarna ansvarar rektorn för att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. I detta uppdrag ingår att rektorn följer upp skolenhetens resultat, vari ingår trygghet och studiero.

Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen. Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Rektorn ska sedan planera för hur dessa utvecklingsåtgärder ska genomföras och se till att de blir genomförda. Såväl uppföljning av resultat, analys av förbättringsområden och beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder som planeringen för genomförandet av utvecklingsåtgärder ska dokumenteras.

#### *Motivering till föreläggande som ingripande*

Då Östra Göinge kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Östra Göinge kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

#### **Övriga bedömningsområden**

##### ***Bedömning***

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

##### ***Undervisning och lärande***

*Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.*

*I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.*

##### ***Bedömning och betygssättning***

*Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram.*

## Beslut

2016-04-22

18 (20)

Dnr 43-2015:9066

*Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.*


*Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själva upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.*

*Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.*

### På Skolinspektionens vägnar



Michael Erenius  
Beslutsfattare/ Undervisningsråd



Eva Bergenlöv  
Föredragande/ Utredare

### Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om gymnasieskolan i Göinge utbildningscenter

## Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats [www.skolinspektionen.se](http://www.skolinspektionen.se) under fliken Inspektion.

## **Bilaga 2: Fakta om gymnasieskolan i Göinge utbildningscenter**

Gymnasieskolan ligger i Sibbhult cirka 8 kilometer öster om centralorten Broby. Skolenheten har kommunal huvudman och är belägen i Göinge utbildningscenter, som också rymmer gymnasiesärskola och vuxenutbildning. Sedan februari 2016 leds hela Göinge utbildningscenter av en ny rektor.

På gymnasieskolan finns introduktionsprogrammen individuellt alternativ, preparandutbildning, språkintröduktion och yrkesintröduktion.

Vid tiden för tillsynen finns totalt 115 elever på skolan, varav 14 på individuellt alternativ, nio på preparandutbildning, 76 på språkintröduktion och 16 på yrkesintröduktion.